

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 446/2013-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. júla 2013 predbežne prerokoval sťažnosť R. B., nar..., t. č. vo výkone väzby, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Senica v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 145/2010 a jeho uznesením z 23. februára 2012 a postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Tos 42/2012 a jeho uznesením z 22. marca 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť R. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. apríla 2012 doručená sťažnosť a 23. apríla 2012 jej doplnenie, ktoré podal R. B. (ďalej len „sťažovateľ“) a ktorými namieta porušenie svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských

práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Senica (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 145/2010 a jeho uznesením z 23. februára 2012 a postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Tos 42/2012 a jeho uznesením z 22. marca 2012.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ požiadal návrhom z 23. januára 2012 doručeným okresnému súdu 25. januára 2012 o prepustenie z väzby na slobodu. Okresný súd rozhodol o jeho žiadosti na neverejnom zasadnutí 23. februára 2012 uznesením sp. zn. 1 T 145/2010 tak, že ju zamietol. Sťažovateľ podal proti uzneseniu okresného súdu sťažnosť bezprostredne po jeho vyhlásení a písomne ju odôvodnil po doručení uznesenia (5. marca 2012) podaním, ktoré odoslal 7. marca 2012. Krajský súd sťažnosť sťažovateľa zamietol uznesením sp. zn. 6 Tos 42/2012 z 22. marca 2012, ktoré mu bolo doručené 16. apríla 2012.

Sťažovateľ namieta, že konanie okresného súdu trvalo 43 dní a konanie krajského súdu 40 dní, čo s poukazom na judikatúru ústavného súdu považuje za neprimerane dlhú dobu a zastáva názor, že týmto postupom okresného súdu a krajského súdu došlo k zbytočným priet'ahom a súčasne k obmedzeniu jeho možnosti žiadať o preskúmanie zákonnosti väzby v krátkych intervaloch, a tým aj k porušeniu v sťažnosti označených práv.

V doplnení sťažnosti sťažovateľ uviedol, že do väzby bol vzatý uznesením okresného súdu z 30. augusta 2010 s tým, že väzba začína od 26. augusta 2010 o 22.55 h. Obžaloba bola podaná 26. novembra 2010 a do podania sťažnosti ústavnému súdu okresný súd v jeho veci nerozhodol, pričom trestné stíhanie je vedené väzobne. Preto namieta aj neprimerane dlhú dobu väzby v spojení so zbytočnými priet'ahmi v postupe okresného súdu vo veci samej.

Sťažovateľ uviedol, že žiadosť o prepustenie z väzby z 23. januára 2012 odôvodnil okrem iného aj nečinnosťou okresného súdu, pričom krajský súd v uznesení z 22. marca 2012 konštatoval, že vo veci dochádza k priet'ahom. Napriek tomu však sťažovateľa z väzby neprepustil, preto namieta porušenie v sťažnosti označených práv aj uznesením okresného súdu a uznesením krajského súdu.

Sťažovateľ žiada, aby mu ústavný súd ustanovil právneho zástupcu pre konanie pred ústavným súdom, aby jeho sťažnosť prijal na ďalšie konanie a vo veci samej rozhodol týmto nálezom:

„1. V konaní pod sp. zn. IT 145/2010 Okresný súd Senica a Krajský súd v Trnave porušili právo obvineného R. B., nar... v M., trvale bytom S., t. č. vo výkone väzby, podľa článku 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a článku 5 ods. 4 Dohovoru.

2. Obvinenému R. B. priznáva v súlade s článkom 5 ods. 5 Dohovoru za porušenie označených práv spravodlivé finančné zadosťučinenie v sume 3000 euro (tritisíc), ktoré sú mu povinné v lehote dvoch (2) mesiacov vyplatiť menované súdy.“

V doplnení sťažnosti sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd zrušil sťažnosťou napadnuté uznesenie okresného súdu a uznesenie krajského súdu a v nadväznosti na toto rozhodnutie žiadal, aby bol prepustený na slobodu.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom

predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom:

c) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní.

Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku obvinený má právo kedykoľvek žiadať o prepustenie na slobodu. ... O takej žiadosti sa musí bez meškania rozhodnúť. Ak sa žiadosť zamietla, môže ju obvinený, ak v nej neuvedie iné dôvody, opakovať až po uplynutí tridsiatich dní odo dňa, keď rozhodnutie o jeho predchádzajúcej žiadosti nadobudlo právoplatnosť.

Vo vzťahu k označeným článkom ústavy a dohovoru ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, z ktorej vyplýva, že v čl. 17 ústavy, ako aj v čl. 5 dohovoru týkajúcich sa práva na osobnú slobodu je obsiahnuté tak právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná, ako aj právo nebyť vo väzbe dlhšie, ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu, alebo byť prepustený počas konania (napr. III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05), pričom prepustenie z väzby na slobodu môže byť v zákonom ustanovených prípadoch podmienené zárukou (III. ÚS 7/00, IV. ÚS 181/07).

Ústavný súd v prípadoch, v ktorých sa zaoberal požiadavkou urýchlenosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby, judikoval, že aj keď sa jednotlivé lehoty z hľadiska požiadaviek neodkladnosti alebo urýchlenosti posudzujú podľa všetkých okolností prípadu, spravidla lehoty rátané na mesiace sú príliš dlhé a nevyhovujú požiadavke rýchlosti (obdobne napr. III. ÚS 7/00, I. ÚS 18/03). V tejto súvislosti ústavný súd konštatoval, že požiadavke neodkladnosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne (m. m. III. ÚS 255/03, IV. ÚS 253/05, III. ÚS 345/06).

Ústavný súd v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) (napr. R.M.D. v. Švajčiarsko, rozsudok z 26. septembra 1997, § 42) posudzuje namietané porušenie práva na urýchlené preskúmanie zákonnosti väzby podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu, berúc do úvahy postup a úkony namietaného orgánu, ako aj okolnosti na strane sťažovateľa a iné faktory, ktorých

dôsledkom boli prietahy a ktoré nemožno pripísať konajúcemu orgánu (napr. Kolompar v. Belgicko, rozsudok z 24. septembra 1992, § 42).

Sťažovateľ namieta porušenie svojich práv postupom okresného súdu a krajského súdu v konaní o jeho žiadosti o prepustenie z väzby podanej 25. januára 2012, pričom namieta aj neprimeranú dobu väzby v súvislosti s prietahmi v postupe okresného súdu v konaní vo veci samej. Na účely preskúmania opodstatnenosti sťažnosti sa preto ústavný súd zameril na posúdenie priebehu konania od podania obžaloby, t. j. okamihu, keď je za vykonávanie úkonov vo veci samej zodpovedný okresný súd, ktorý sťažovateľ označil ako orgán zodpovedný za prietahy vo veci samej, do doručenia sťažnosti ústavnému súdu. Ústavný súd zo spisu okresného súdu sp. zn. 1 T 145/2010 zistil tento priebeh konania:

- 26. novembra 2010 – Okresná prokuratúra S. podala na sťažovateľa obžalobu,
- 9. decembra 2010 – okresný súd zaslal obžalobu sťažovateľovi,
- 20. decembra 2010 – okresný súd na neverejnom zasadnutí rozhodol o trvaní dôvodu väzby sťažovateľa podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a súčasne zamietol jeho žiadosť o prepustenie z väzby,
- 18. januára 2011 - krajský súd uznesením sp. zn. 3 Tos/211/2010 zamietol sťažnosť sťažovateľa proti rozhodnutiu o väzbe,
- 25. januára 2011 – spis bol vrátený okresnému súdu,
- 26. januára 2011 - okresný súd určil termín predbežného prerokovania obžaloby,
- 28. februára 2011 – okresný súd predbežne prerokoval obžalobu a nariadil termín hlavného pojednávania na 11. apríl 2011, súčasne zamietol žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby, ako aj jeho návrh na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka,
- 24. marca 2011 – krajský súd uznesením sp. zn. 3 Tos 52/2011 zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu o väzbe,
- 11. apríla 2011 – uskutočnilo sa hlavné pojednávanie,
- 2. mája 2011 – okresný súd rozhodol o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby doručenej 19. apríla 2011 tak, že ju zamietol, neprijal jeho písomný sľub a zamietol aj návrh na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka,

- 23. mája 2011 – krajský súd uznesením sp. zn. 6 Tos 33/2011 zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu o väzbe,
- 30. mája 2011 – okresný súd odročil hlavné pojednávanie pre neprítomnosť prísediacej,
- 20. júna 2011 – uskutočnilo sa hlavné pojednávanie,
- 11. júla 2011 – okresný súd rozhodol o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby podanej 27. júna 2011 tak, že ju zamietol,
- 9. augusta 2011 – krajský súd uznesením sp. zn. 3 Tos 135/2011 zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu o väzbe,
- 12. septembra 2011 – hlavné pojednávanie sa neuskutočnilo pre neprítomnosť senátu,
- 24. októbra 2011 – uskutočnilo sa hlavné pojednávanie,
- 28. novembra 2011 – uskutočnilo sa hlavné pojednávanie a následne okresný súd na neverejnom zasadnutí rozhodol o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby a jej nahradenie dohľadom probačného a mediačného úradníka podanej 9. novembra 2011 tak, že ju zamietol,
- 13. decembra 2011 – krajský súd uznesením sp. zn. 3 Tos 231/2011 zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu o väzbe,
- 16. januára 2012 – uskutočnilo sa hlavné pojednávanie, na ktorom okresný súd rozhodol uznesením podľa § 88 Trestného poriadku o zabezpečení účasti svedkyne, sťažovateľ podal sťažnosť proti tomuto uzneseniu,
- 26. januára 2012 – krajský súd uznesením sp. zn. 5 Tos 15/2012 zamietol sťažnosť sťažovateľa ako podanú neoprávnenou osobou,
- 8. februára 2012 – spis bol vrátený okresnému súdu,
- 23. februára 2012 – okresný súd zamietol žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby a jej nahradenie písomným sľubom alebo dohľadom probačného a mediačného úradníka, ktorú podal 25. januára 2012,
- 5. marca 2012 - sťažovateľovi bolo doručené písomné vyhotovenie uznesenia,
- 8. marca 2012 - okresný súd predložil spis na rozhodnutie o sťažnosti krajskému súdu, kde bol doručený 14. marca 2012,

- 12. marca 2012 – okresnému súdu bolo doručené odôvodnenie sťažnosti sťažovateľa zo 7. marca 2012, v ktorom sťažovateľ namietol zaujatosť sudcov okresného súdu, navrhol vylúčiť členov senátu konajúceho v jeho veci a vec odňať okresnému súdu a prikázať ju inému okresnému súdu,

- 22. marca 2012 - krajský súd uznesením sp. zn. 6 Tos 42/2012 zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu o väzbe, spis zaslal okresnému súdu 12. apríla 2012,

- 16. apríla 2012 - spis bol vrátený okresnému súdu, okresný súd zaslal uznesenie krajského súdu 20. apríla 2012 sťažovateľovi, ktorému bolo doručené 27. apríla 2012.

1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 4 dohovoru postupom okresného súdu a postupom krajského súdu v súvislosti s právom na urýchlené preskúmanie zákonnosti väzby

Z prehľadu konania okresného súdu vyplýva, že od podania žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby 25. januára 2012 do rozhodnutia okresného súdu o nej 23. februára 2012 uplynuli štyri týždne (29 dní), ďalšie dva týždne (v rámci ktorých okresný súd doručoval uznesenie) trvalo predloženie sťažnosti na rozhodnutie krajskému súdu (8. marca 2012) a po vrátení spisu (16. apríla 2012) okresný súd odoslal uznesenie krajského súdu sťažovateľovi na štvrtý deň (20. apríla 2012), a teda od vrátenia spisu do doručenia právoplatného rozhodnutia krajského súdu sťažovateľovi (27. apríla 2012) uplynulo ďalších 11 dní.

Krajský súd konal o sťažnosti sťažovateľa od 14. marca 2012 do 22. marca 2012, keď sťažnosť zamietol a spis s uznesením expedoval okresnému súdu 12. apríla 2012, v dispozícii krajského súdu sa tak vec sťažovateľa nachádzala štyri týždne a jeden deň.

Jednoduchým spočítaním jednotlivých lehôt sa javí, že doba konania okresného súdu a krajského súdu nezodpovedá požiadavke urýchleného konania a presahuje limity prípustnej dĺžky rozhodovania o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby. Ústavný súd však zohľadnil, že okresný súd mohol určiť termín na rozhodnutie o žiadosti sťažovateľa

doručenej 25. januára 2012 najskôr 8. februára 2012, keď bol spis vrátený z krajského súdu, kde sa nachádzal na rozhodnutie o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu, ktoré nebol oprávnený napadnúť sťažnosťou, a teda ústavný súd považoval 8. február 2012 za začiatok lehoty, od ktorej posudzoval konanie okresného súdu. Vzhľadom na nevyhnutnosť zabezpečiť eskortu na predvedenie sťažovateľa a súčasne pri určení termínu dbať aj na zabezpečenie možnosti plného uplatnenia práva na obhajobu sťažovateľa považuje ústavný súd nariadenie termínu neverejného zasadnutia o dva týždne (na 23. február 2012) ako zodpovedajúce požiadavke rýchlosti rozhodovania. Okresný súd tak rozhodol o žiadosti sťažovateľa do dvoch týždňov od momentu, keď mal k dispozícii spisový materiál. V rámci jedného mesiaca od takto určeného začiatku lehoty na rozhodnutie okresného súdu bolo uznesenie doručené sťažovateľovi a spis bol odoslaný na rozhodnutie o sťažnosti krajskému súdu. Po vrátení spisu (16. apríla 2012) okresný súd zaslal právoplatné uznesenie krajského súdu sťažovateľovi na štvrtý deň (20. apríla 2012).

Krajskému súdu trvalo rozhodovanie o sťažnosti sťažovateľa 8 dní (od 14. marca 2012 do 22. marca 2012) a ďalšie tri týždne trvalo vyhotovenie uznesenia a jeho expedovanie okresnému súdu.

Ústavný súd považuje lehotu 8 dní, ktoré potreboval krajský súd na rozhodnutie o sťažnosti, za primeranú požiadavke urýchleného rozhodovania vyplývajúcej z čl. 5 ods. 4 dohovoru a čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy. Uznesenie krajského súdu je právoplatné a vykonateľné jeho vydaním, a teda jeho účinky nastávajú bez ohľadu na doručenie uznesenia sťažovateľovi. Nezmeniteľnosť účinkov rozhodnutia krajského súdu však nemôže ospravedlňovať neprimerane dlhú dobu jeho doručovania sťažovateľovi, ktorú je v tomto prípade potrebné pričítať postupu krajského súdu (tri týždne od vydania uznesenia do expedovania spisu okresnému súdu). Pre sťažovateľa má doručenie rozhodnutia význam nielen z hľadiska oboznámenia sa s obsahom rozhodnutia o jeho žiadosti, ale aj z hľadiska možnosti podať opakovanú žiadosť o prepustenie z väzby (t. j. založenú na rovnakých dôvodoch), pretože túto môže podať až po plynutí tridsiatich dní odo dňa, keď rozhodnutie o jeho predchádzajúcej žiadosti nadobudlo právoplatnosť (§ 79 ods. 3 Trestného poriadku). Preto môže príslušný súd doručením právoplatného rozhodnutia o žiadosti po uplynutí

tridsiatich dní od jeho vydania zasiahnuť do práva obvineného podať opakovanú žiadosť o prepustenie z väzby, a tým aj do práva na preskúmanie zákonnosti väzby v pravidelných krátkych časových intervaloch. V tomto prípade bolo právoplatné uznesenie krajského súdu z 22. marca 2012 doručené sťažovateľovi cestou okresného súdu až 27. apríla 2012, pričom za zistený prietah, ako je už konštatované, je zodpovedný krajský súd.

Podľa názoru ústavného súdu nebol postup okresného súdu a krajského súdu v konaní o žiadosti sťažovateľa podanej 25. januára 2012 optimálny, pretože nemožno súhlasiť s doručením právoplatného uznesenia krajského súdu sťažovateľovi až po uplynutí tridsaťdňovej lehoty od jeho vydania, avšak zistený prietah v doručovaní právoplatného rozhodnutia ústavný súd v danej veci nepovažuje za zásah takej intenzity, ktorý by v konkrétnych okolnostiach prípadu (namietaná zaujatosť sudcov okresného súdu) mohol znamenať porušenie práva sťažovateľa na urýchlené preskúmanie zákonnosti jeho väzby a prípadne mohol obmedziť sťažovateľa v jeho práve na preskúmanie zákonnosti jeho väzby v pravidelných intervaloch.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmietol túto časť sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 dohovoru uznesením okresného súdu sp. zn. 1 T 145/2010 z 23. februára 2012 a uznesením krajského súdu sp. zn. 6 Tos 42/2012 z 22. marca 2012

Sťažovateľ namietal v žiadosti o prepustenie z väzby podanej 25. januára 2012 aj prietahy v postupe okresného súdu v konaní o veci samej a tvrdil, že z tohto dôvodu je trvanie jeho väzby v rozpore so zákonnou úpravou obmedzujúcou trvanie väzby len na nevyhnutný čas (§ 76 ods. 1 Trestného poriadku). Okresný súd ani krajský súd pri rozhodovaní o jeho žiadosti o prepustenie z väzby túto námietku neakceptovali a neprepustili sťažovateľa z väzby, a preto žiada, aby ústavný súd zrušil označené rozhodnutia a prepustil ho z väzby na slobodu.

Vzhľadom na formuláciu námietok a petitu sťažnosti ústavný súd ustálil pre potreby tohto konania, že sťažovateľ namieta primárne porušenie svojho práva na osobnú slobodu v súvislosti s prierahmi vo veci samej, a preto sa osobitne nezaoberal posúdením sťažnosti z hľadiska čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktoré sťažovateľ uviedol v odôvodnení doplnenia svojej sťažnosti. Ústavný súd tak postupoval aj preto, že sťažnosť v prípade namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (ak by boli premietnuté do petitu sťažnosti) by musel odmietnuť ako neprípustnú pre nevyčerpanie dostupných prostriedkov ochrany týchto práv (§ 55 ods. 3 Trestného poriadku, resp. § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Vychádzajúc z princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu vyjadreného v čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd sťažnosť v časti namietaného porušenia základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru uznesením okresného súdu z 23. februára 2012 odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie, pretože na preskúmanie postupu a uznesenia okresného súdu bol príslušný krajský súd.

Ústavný súd sa preto ďalej zaoberal námietkami sťažovateľa len vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu. Pri skúmaní opodstatnenosti týchto námietok ústavný súd vzal do úvahy obsah odôvodnenia uznesenia okresného súdu aj krajského súdu, vychádzajúc pritom zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho, resp. sťažnostného súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie (resp. sťažnostné) konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok.

Pri preskúmaní tejto časti sťažnosti ústavný súd postupoval v súlade so svojou judikatúrou odkazujúcou na judikatúru ESLP, podľa ktorej osoba vo väzbe je oprávnená na preskúmanie procesných a hmotných podmienok, ktoré sú predpokladom na jej „zákonnosť“, pričom požiadavka preskúmania hmotných podmienok väzby zahŕňa povinnosť preskúmať okolnosti svedčiace pre a proti väzbe a rozhodnúť s poukazom na

právne kritériá, či sú dané dôvody opodstatňujúce väzbu, alebo prepustiť osobu z väzby na slobodu, pokiaľ také dôvody neexistujú (pozri III. ÚS 38/01, III. ÚS 79/02 a III. ÚS 135/04). Pretrvávajúce dôvodné podozrenie, že osoba, ktorá bola pozbavená slobody väzbou, spáchala trestný čin, je *conditio sine qua non* zákonnosti jej ďalšieho držania vo väzbe. Po uplynutí určitého času to však už nestačí, pričom keď má väzba trvať naďalej, musí prísť iný významný a dostatočný dôvod alebo dôvody a navyše musí byť preukázané, že kompetentné orgány postupujú vo veci s osobitnou starostlivosťou (III. ÚS 79/02, III. ÚS 315/05). Hoci súd nemusí odpovedať na každý argument obsiahnutý v opravnom prostriedku proti väzbe, sudca sa musí vysporiadať s konkrétnymi skutočnosťami v ňom uvedenými, ktoré sú spôsobilé spochybniť existenciu nevyhnutných podmienok na zákonné pozbavenie osobnej slobody. Pritom argumenty súdu pre a proti väzbe nemôžu byť všeobecné a abstraktné, ale musia sa opierať o konkrétne skutočnosti týkajúce sa danej osoby a veci (napr. *Boicenco v. Moldavsko*, rozsudok z 11. júla 2006, § 142).

Okresný súd v uznesení z 23. februára 2012 konštatoval, že sťažovateľ sa nachádza vo väzbe na základe uznesenia tohto súdu sp. zn. Tp 20/10 z 30. augusta 2010, pričom lehota väzby sa počíta od 26. augusta 2010 o 22.55 h. Sťažovateľ je naďalej dôvodne podozrivý zo spáchania zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) Trestného zákona, pričom 26. novembra 2010 bola na neho podaná obžaloba. Okresný súd zároveň zistil, že u sťažovateľa aj naďalej trvá dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Obavu z ďalšieho páchania trestnej činnosti okresný súd odôvodnil trestnou minulosťou sťažovateľa, keď bol deväťkrát súdne trestaný a posudzovanej trestnej činnosti sa dopustil v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia. Okresný súd na tomto základe zaujal záver, že sťažovateľ má sklony k páchaniu trestnej činnosti a vzhľadom na to, že pred vzatím do väzby nemal stály príjem, konštatoval motiváciu sťažovateľa zabezpečovať si trestnou činnosťou prostriedky na svoju obživu. Okresný súd zároveň uviedol, že vo veci sťažovateľa koná urýchlene a bez prietahov, pričom využíva všetky zákonné možnosti na zabezpečenie účasti svedkov na hlavnom pojednávaní, a preto jeho postup v tejto veci nemá za následok neprimeranú dobu trvania väzby.

Krajský súd sa v uznesení z 22. marca 2012 stotožnil so záverom okresného súdu, že charakter trestnej činnosti a osoba sťažovateľa opodstatňujú obavu, že po prepustení na slobodu by sťažovateľ mohol pokračovať v páchaní trestnej činnosti, a teda je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Krajský súd sa naopak nestotožnil s námietkou sťažovateľa o neprimeranej dobe väzby v spojení so zbytočnými prietahmi v prejednávaní jeho veci spôsobenými postupom okresného súdu, hoci konštatoval, že *„prietahy v konaní sú skutočne spôsobené objektívne“*. Prietahy v konaní však nešpecifikoval.

V prvom rade je potrebné uviesť, že sťažovateľ nespochybnil v sťažnosti ústavnému súdu odôvodnenosť trestného stíhania ani existenciu dôvodu väzby. Poukázal na rozpor medzi výrokom a odôvodnením uznesenia krajského súdu z 22. marca 2012 týkajúceho sa posúdenia plynulosti postupu okresného súdu v prerokúvaní jeho veci ako jednej z kumulatívnych podmienok zákonnosti jeho väzby.

Väzba sťažovateľa trvala do podania sťažnosti ústavnému súdu jeden rok a necelých osem mesiacov, z toho rok a necelých päť mesiacov trvala väzba v konaní pred okresným súdom. Vzhľadom na dôvody sťažnosti sa ústavný súd zameral na preskúmanie postupu okresného súdu v prerokúvaní veci samej a zistil, že okresný súd postupoval v posudzovanom období (od podania obžaloby do podania sťažnosti ústavnému súdu) v zásade bez prietahov, pravidelne uskutočňoval hlavné pojednávania, dôvodom odročovania hlavného pojednávania bola prevažne neúčast' predvolaných svedkov, okresný súd preto na zabezpečenie účasti svedkyne po márnom využití miernejších prostriedkov nariadil obmedzenie jej osobnej slobody, čo viedlo k jej zadržaniu a vypočutiu. Okresný súd tiež v primeraných lehotách rozhodoval o návrhoch a žiadostiach sťažovateľa. Hoci možno okresnému súdu vytknúť, že v dôsledku neprítomnosti členov senátu sa nekonalo hlavné pojednávanie 12. septembra 2011, ústavný súd nezistil v posudzovanom období také obdobia nečinnosti alebo neefektívnej činnosti okresného súdu, ktoré by opodstatňovali záver o zbytočných prietahoch a svedčili by o svojvoľnom predlžovaní nevyhnutnej doby väzby sťažovateľa.

Ústavný súd, sumarizujúc svoje závery, poukazuje na právny názor (uplatnený už viackrát v jeho doterajšej judikatúre), podľa ktorého k iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08). Podľa názoru ústavného súdu je uvedený právny názor aplikovateľný aj na túto časť sťažnosti sťažovateľa.

Sťažovateľom uvádzané skutočnosti nijako v okolnostiach danej veci neindikujú také pochybenia v namietanom uznesení krajského súdu, ktoré by mali ústavnoprávny rozmer, teda ktoré by vytvárali priestor na možnosť vyslovenia porušenia označených práv sťažovateľa podľa ústavy a dohovoru po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Z uvedených dôvodov je podľa názoru ústavného súdu táto časť sťažnosti sťažovateľa zjavne neopodstatnená pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi napadnutým uznesením krajského súdu a namietaným porušením práv sťažovateľa podľa označených článkov ústavy a dohovoru, a preto ju ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z tohto dôvodu v tejto časti odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júla 2013